

Plaatselijke aanduiding monument

Broerstraat 15-17

Aanwijzingsbesluit

n.t.b

ID-code

3284

Redengevende omschrijving van het monument

INLEIDING

Na de vaststelling van het wederopbouwplan voor Nijmegen in 1950, begon de herbouw van de binnenstad in 1955 in het commerciële hart uit het plan: de winkelloop Broerstraat - Burchtstraat en Plein 1944. Veel bedrijven keerden terug op dezelfde plaats als voor de oorlog. Enkele percelen werden samengevoegd. In het wederopbouwplan is het vooroorlogse, licht gebogen tracé van de Broerstraat aangehouden. De straat is iets verbreed. De voorgevels samen vormen de buitenzijden van gesloten bouwblokken met daarachter gelegen expeditiehoven: een ruimtelijke oplossing om het winkelpubliek ruim baan te geven aan de voorkant en de bevoorrading te regelen aan de achterkant. W.J.Gerretsen, de supervisor, hanteerde per straat eenheid in schaal. Ook pakte hij de panden pandsgewijs aan. De panden variëren daardoor in vorm, kleur en materiaal. En in het straatbeeld ligt de nadruk op de ritmiek en continuïteit van de gevelwand. De architectuur is daaraan dienstbaar. Door de pandsgewijze aanpak sluit de wederopbouwarchitectuur aan op de vooroorlogse bebouwing. In de jaren vijftig ontwikkelde zich een mengvorm van traditionalistische en modernistische architectuur. Van de woonwinkels en warenhuizen zijn de meeste oorspronkelijke puien verdwenen door de dynamiek in de detailhandel.

TYPERING VAN HET MONUMENT

‘Oostvogel, herenkleding en modemagazijn’ ontworpen in 1954 door E.H. en H.M. Kraayvanger uit Rotterdam in een sobere modernistische trant. Brede, lage gevel bestaande uit winkelpui en twee verdiepingen. In het midden geopend door een brede, in sierbeton uitgevoerde vensterlijst. De ramen hierin waren oorspronkelijk in staal uitgevoerd. De zijpenanten en fries zijn gestuct maar waren oorspronkelijk gemetseld in een donkere verglaasde verblendsteen. De sierbetonnen puien onder de bovenste ramen zijn voorzien van wandkunst: cirkelvormige tegeltableaus met geabstraheerde vogels waarvan de kunstenaar onbekend is. De pui is in 1997 in het midden verhoogd (1997) waarbij een stijl uit de vensterlijst is gewijzigd.

WAARDERING

Broerstraat 15-17 maakt stedenbouwkundig onderdeel uit van het wederopbouwplan van de Nijmeegse binnenstad en is hier een expressie van. Ensemblewaarde met de buurpanden vanwege het breedte- en hoogteverschil met de belendende gevels. Ensemblewaarde tevens door de krachtige brede en hoge vensteromlijsting middenin het gevelvlak. Deze gevelcompositie contrasteert met de compositie van (gedeeltelijke) gelijkmatige vensterassen van de buurpanden. Hierdoor ontstaan ritme en levendigheid in het straatbeeld. Bureau Kraayvanger had in Rotterdam en in Nederland een belangrijk aandeel in de wederopbouw.

Vervolgvel

1

Er is sprake van ontwerp kwaliteit van de gevels vanwege het forse modernistische gebaar dat door het stucwerk zijn nuance is verloren maar nog krachtig is. De mozaïeken met vogels zijn een karakteristiek onderdeel van de wederopbouwarchitectuur en van toegevoegde waarde voor de gevel. Tegen de rechthoekige, zakelijke achtergrond zorgen de ronde, kleurige frivoliteit voor verlevendiging. Het beeldbepalende karakter van het pand is onvervangbaar in relatie tot de context van de Nijmeegse binnenstad.

Bronnen:

Atlas van de wederopbouw, Nederland 1940-1965. Ontwerpen aan land en stad, A. Blom (red), nai 010 uitgevers, 2013

Rapport Wederopbouw Nijmegen centrum. Deel 1: inventarisatie, 2003

Rapport Wederopbouw Nijmegen centrum. Deel 2: waardering en beleid, 2005

Gebouwendossier Regionaal Archief Nijmegen

[einde omschrijving]

Kadastrale tenaamstelling	gegevens december 2021
Kadastrale aanduiding	
Gemeente:	Nijmegen
Sectie:	C
Nummer(s):	7488

foto's op vervolgblad

Vervolgvel

2

Monumentenregister Nijmegen

Broerstraat 15-17, ID-code 3284

2022-02-08

0 5 10m
Schaal 1:350